

Vrienden Dienst - digitaal

Jaargang 3
Nummer 28

Lezing voor de Vrienden

Verslag van de presentatie op 2 oktober

Het is nog al wat, als je als spoorliefhebber wordt geconfronteerd met resten van spoorbanen of met bomen die tussen de rails groeien, ronde fundamenten van een draaischijf of met stations die nu bedrijfspanden zijn! Maar zulke onderwerpen en de daarbij behorende plaatjes werden met zoveel enthousiasme en kennis gebracht dat het een boeiende en interessante avond is geworden. Er is dan ook weinig negatiefs in herinnering gebleven. Dank aan Victor Lansink en Michiel ten Broek die met enthousiasme over kaarsrechte baantjes met brandnetels en verlaten en verloren restanten van eens gebruikte spoorlijnen vertelden. Nu vaak dankbare mooie fiets- en wandelpaden. Sfeervolle plaatjes die dat alles ondersteunden. Ook de anecdoten van bijvoorbeeld in de Achterhoek waar een stuk spoorlijn werd overgedragen aan een natuurbehoud organisatie, maar waar later onder het motto: "maar dat is toch chemisch afval?" het object werd opgedoekt. Eigenlijk ging het bij vele lijntjes vanaf 1930 bergafwaarts. En is er zo'n 1000 km aan spoorlijnen stilgelegd. Goed te zien op hun landkaart waar deze lijntjes er in rode kleur uitsprongen.

Wij kregen kijkjes vanuit het gehele land. En aan de hand van de ooit goed gebruikte lijn van de Noord Brabantsche Duitse Spoorlijn, vanaf Boxtel naar Wesel werd veel getoond. Deze werd als het ware afgewandeld met het vertellen en tonen van vele details. Een markant detail hierbij is dat de nu gebruikte verkeersbrug over de Maas gedeeltelijk rust op peilers van de vroegere spoorbrug van die lijn.

Een prachtig voorbeeld was ook de voormalige verbinding van Veendam via Ter Apel naar Duitsland. Aangelegd met hoge verwachtingen en uiteindelijk gebruikt voor wat aardappeltransport (deze lijn had geen aansluiting op Duits grondgebied) heeft deze lijn de reputatie van de lijn met de kortste exploitatietijd. Over een gedeelte hiervan rijdt nu de

STAR. Onze secretaris, Peter van der Vlist, zei in zijn dankwoord o.a.: Sneeuwlijntjes, jazeker sneu, maar interessant voor deze avond. Dit was een totaal ander verhaal vergeleken met andere lezingen. Wij waren mooi tezamen met meer dan 60 toehoorders en -hoorsters en wij beleefden een upgrade naar de Restauratiezaal in het stationsgebouw. De Wachtkamer 3^e klasse, waar we meestal met onze presentaties te gast zijn, was niet beschikbaar. Aan ons wel besteed.

Een goede tip: de heren zijn ook de makers van de website www.railtrash.nl en hebben een mooi boek gepubliceerd: Atlas van de verdwenen spoorlijnen in Nederland. Met recht: Sporen in het Landschap.

Foto's: Richard Weurding

Een nieuwe postzegel ter gelegenheid van een mooie gebeurtenis

In oktober 2019 wordt e-loc 1010 70 jaar! (1949 - 1982)

De eerste e-loc van de NS (serie 1000) kwam in 1948 op de baan. Van deze serie is één exemplaar bewaard gebleven welke in ons museum staat : de 1010. De afbeelding is gemaakt door Piet Meijer op 23 juni 1989 tijdens de manifestatie: "Treinen door de tijd" ter gelegenheid van het 150 jarig bestaan van de spoorwegen in Nederland.

Deze locomotief kwam in dienst in 1949 en werd terzijde gesteld in 1982; de locomotief is helaas niet meer dienstvaardig. Hoewel ze aanvankelijk ook reizigerstreinen trokken, werden ze na de komst van opvolgende serie's (1100, 1200 en 1300) voornamelijk ingezet voor goederentreinen.

Voor verdere details zie:

[https://nl.wikipedia.org/wiki/NS_1000_\(elektrische_locomotief\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/NS_1000_(elektrische_locomotief))

Deze e-loc is de laatste van de serie. De eerste 3 exemplaren werden gebouwd door fabrikant SLM in Winterthur (Zwitserland) en de andere 7 in licentie door Werkspoor in Utrecht. Dankzij de inspanning van de STIBANS is deze e-loc behouden en is nu eigendom van het Spoorwegmuseum.

[Zie hier een overzicht van de door de Vrienden gepubliceerde postzegelsets in 2019.](#)

Volgend jaar staan er weer 3 nieuwe uitgiftes op het programma!

De Chuggington Doe-Dagen

Van 18 t/m 22 oktober staat het Spoorwegmuseum weer in het teken van de karakters uit de tv-serie Chuggington. Vorig jaar werden alle activiteiten voor het eerst gecentreerd in de museumhal. Dat is goed bevallen, dus dit jaar zal de opzet ongeveer hetzelfde zijn. De ingrediënten blijven ook hetzelfde: naast het fotomoment met Wilson zal dit jaar weer volop gebouwd en gespeeld kunnen worden op de speelkleden. Ook kunnen de kinderen weer treinen in elkaar knutselen in het timmerdorp. Ook kan er gedanst en gezongen worden met Chuggington-liedjes op het podium. Nieuw is een draaimolen, buiten bij de draaischijf. Daar doen de EduTRAINers ook het draaischijfspel. Weer een goede tip voor alle oma's en opa's!

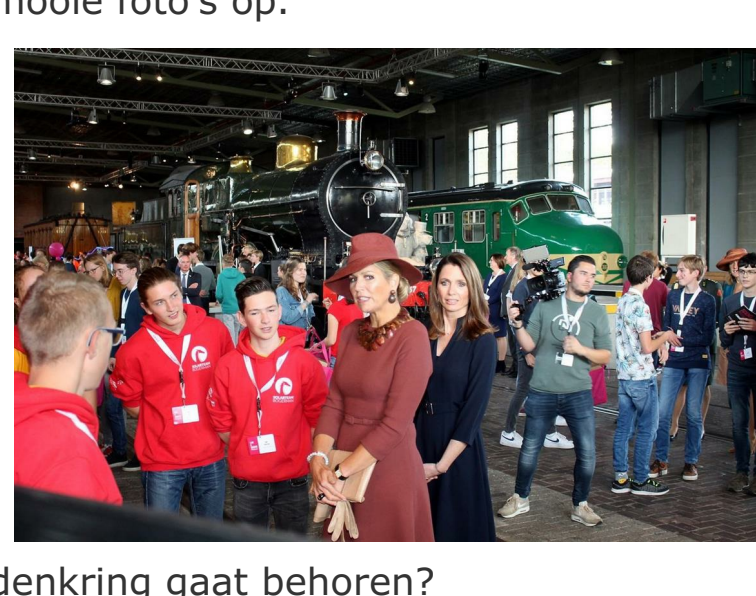
Cartoon

Cartoon van Hans Proper

Hoog bezoek

Het zorgde voor flink veel reuring op de museumvloer: Koningin Maxima bezocht woensdag, de 2de oktober, de uitreiking van de ScienceMakers Awards. Jonge uitvinders presenteerden hun projecten in de museumhal, die hiervoor was ingericht. Het was een drukte van belang. De Koningin ging in gesprek met de deelnemers en kon ook mooi een kijkje nemen in het Spoorwegmuseum. De aandacht was enorm en het leverde enkele mooie foto's op.

Of onze koningin nu ook meteen tot de Vriendenkring gaat behoren?

Ze is van harte welkom!

De Arend weer onder stoom

In het weekend van 19 en 20 oktober rijdt voor het laatst dit jaar De Arend op zijn breedspoor heen en weer. Daar is het weer wachten tot het voorjaar, aangezien het geen goed idee is dit museumstuk aan winterse omstandigheden bloot te stellen.

Dus nog even dan gaan de hekpaaltjes opzij om ruimte te maken voor De Arend en dan is goed te zien hoe dit breedspoor zich verhoudt tot normaalspoor (1.945 mm versus 1.435 mm).

Sprinterkop

De sprinterkop annex treinsimulator komt op heuse wielen te staan! De sprinterkop waar je zelf op de stoel van de machinist kan zitten. De sprinterkop zal op een draaistel worden geplaatst, reden waarom de kop nu even weg is uit het museum. Bijkomend voordeel van het op een draaistel plaatsen is dat de kop makkelijker binnen het museum kan worden verplaatst. Er is een draaistel gevonden (zie foto) en nu volgt de volgende fase: de feitelijke opbouw.

Wanneer de sprinterkop weer in het museum staat, weten we helaas nog niet. Er moet wel het één en ander gebeuren en een voor elkaar veilig er past moet nog gemaakt worden. En wee degene die het voor elkaar krijgt er later mee weg te rijden....zal hij ook nog aan de ketting worden gelegd?

Schilderwerk. Strak in de lak

Op 30 september werd gestart met het schilderen van vijf rijtuigen. Deze werkzaamheden worden op het terrein van het museum gedaan en wel in een speciaal daarvoor opgerichte tentconstructie. Er kan geen stof richting bezoekers taaient. Het vergt een gedegen voorbereiding en het is te verwachten dat straks de rijtuigen weer als nieuw uit de tent te voorschijn komen. Het werk wordt gedaan door de firma Slepier.

Het schilderwerk zal ongeveer twee maanden in beslag nemen. Op tijd vóór Winter Station wordt het werk afgerond. Geschiktheid: het Plan C Postrijtuig, het Plan D Rijtuig en de 3 bakken van de Blokkendoos.

De raadsels

Dit is een manometer voor het voedingswater naar de ketel van een stoomlocomotief. Dit ketelwater moet van de tender naar de stoomketel worden gepompt. En daar de stoomketel onder druk staat, moet het voedingswater tegen die druk in worden gepompt.

Een belangrijk meetinstrument dus: meten is weten. De druk bij deze toepassing is niet hoog te noemen: Het normale werkgebied zal rond de 8 kg/cm² hebben gelegen. Dit komt ongeveer overeen met 8 bar. Ter vergelijking: de druk in een autoband van een Golf ligt rond de 3 bar. Deze manometer is te vinden in de ingangshal/wachtruimte van de Vuurdoop. Daar staan een aantal vitrines (o.a. met die mooie Meccano locomotief) en de (niet werkende) meter is geplaatst tussen twee vitrines.

Het raadsel in deze uitgave:

Waar is dit detail te vinden?

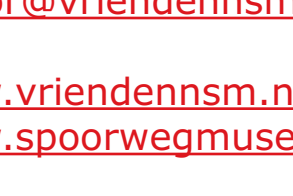
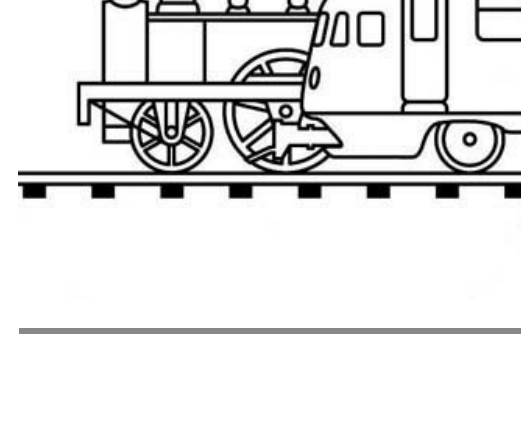
Bijdragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl

www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie: Rick Meijer
Layout: Piet Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Kopfoto: P. van der Vlist

Facebook Website

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendennsm.nl toe aan uw adresboek.

